

NOORTE IDEEDE ARUANNE

EUROOPA TULEVIKU

KONVERENTSIS

**Euroopa
tuleviku
konverents**

EYE 2021

SISU

Toimetuse Eessõna	4
Kliimamuutused ja keskkond	6
Tervis.....	8
Tugevam majandus, sotsiaalne õiglus ja töökohad	10
Digiüleminek.....	12
Väärtused ja õigused, õigusriik, julgeolek ja turvalisus	14
Ränne	16
Haridus, noored, kultuur ja sport	18
EL maailmas.....	20
Euroopa demokraatia.....	22
Muu.....	24

TOIMETUSE EESSÕNA

Praegu, aastal 2021 küsime me kõik: mis saab edasi? Millised on järgmised meid ees ootavad sündmused, mis lähevad ajalukku?

Viimasel kolmel aastal on Euroopa seisnud silmitsi hiiglaslike probleemide ja muredega. Inimesed meie mitmepalgelise maailmajao eri paikades on pidanud võitlema üleujutuste, metsatulekahjude, majanduslanguse ja inimõiguste rikkumistega ning tulema toime ohtudega nende elatisele või koguni elule. Meid tabas ka ülemaailmne pandeemia, mis näitas, kui haprad võivad olla meie majandus ja tervishoiusüsteemid ning kui tähtis on üksteist kaitsta ja toetada. Ühtsus on praegu olulisem kui kunagi varem.

Euroopa tuleviku konverents võib anda meie tulevikule uue suuna. Seepärast on vaja tingimata koguda, kujundada ja väljendada just nende mõtteid ja ideid, kes on Euroopa tuleviku keskmes – noorte omi.

Millise poliitika ja milliste seaduste abil kindlustaksid noored endale turvalise ja elujõulise tuleviku? Käesolev aruanne püüabki sellele küsimusele vastata.

Aruandesse on koondatud konverentsi raames noortega peetud konsultatsioonide tulemused. See on osa kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil ning

veebisaidil futureu.europa.eu toimuvast kodanikega konsulteerimise protsessist. Noorte ideede kogumine kulmineerus Euroopa noorteüritusega EYE2021. Tegemist oli neljanda Euroopa Parlamendi korraldatud Euroopa noorteüritusega, mis tõi Strasbourgi kokku tuhandeid noori kogu Euroopa Liidust ja ka mujalt, et jagada ja kujundada ideid ja mõtteid Euroopa tuleviku üle.

2018. aasta Euroopa noorteürituse aruande avaldamisest saadik on noored mitmel moel mõista andnud, et nendega tuleb arvestada. Nad on näidanud oma meelsust ning nõudnud muu hulgas sellist kliimapoliitikat, mis tagaks jätkusuutliku tuleviku, hariduspoliitikat, mis pakuks kõigile võrdseid võimalusi, ning sotsiaalpoliitikat, mis toetaks valdkondi, kus seda toetust on kõige rohkem vaja. Ei ole mingit kahtlust, et Euroopas on olemas aktiivne põlvkond noori, kes soovivad meie tulevikku kujundada. Seda kinnitab kas või fakt, et viimastel Euroopa Parlamendi valimistel osales märkimisväärselt rohkem noori kui varem.

Viimase kuue kuu jooksul esitasid Euroopa noored saidil youthideas.eu Euroopa Parlamendile üle 1500 idee ja ettepaneku. EYE2021 töörühm valis nende seast välja kõige populaarsemad, mis võeti arutusele noorteürituse EYE2021 ideeistungitel. 20 parimat ideed pandi Euroopa noorteüritusel nii Strasbourgis kohal viibinute kui ka veebi teel osalenute seas hääletusele ning viit kõige rohkem hääli saanud mõtet esitleti seejärel EYE2021 lõppüritusel. Aruandesse on kogutud kõik noorteüritusel välja töötatud 20 lõplikku ideed ning nende seast on eraldi välja toodud kõige enam toetust leidnud ettepanekud, mida arutati EYE2021 lõppistungil. Muude konsultatsiooniprotsessi käigus kogutud ideedega saab tutvuda saidil search.youthideas.eu.

Usume, et kõige enam hääli saanud ideed kajastavad õigesti ja õiglaselt noorte peamisi ootusi tulevase poliitika kujundamisele.

Seda aruannet ei oleks olnud võimalik koostada ilma kõigi konsultatsioonidel osalenud noorteta, kes võtsid vaevaks jagada maailmaga oma ootusi ja ettepanekuid. Niisamuti ei oleks ilma arvukate EYE2021 osalejateta olnud võimalik kõige populaarsemaid ideid edasi arendada. Suur tänu kõigile!

See aruanne on midagi enam kui lihtsalt ideede kogu. See kannab endas tuhandete häält ja esitab konkreetse visiooni meie ühisest tulevikust. Aruanne laaditakse EYE2021 osana üles konverentsi peamisele platvormile futureu.europa.eu ning esitatakse Euroopa tuleviku konverentsile ja Euroopa Parlamendi liikmetele. Loodetavasti saab sellest inspiratsiooniallikas arvukatele poliitilistele aruteludele ja tulevastele poliitikat kujundavatele ettepanekutele.

EYE2021 töörühm

KLIIMAMUUTUSED JA KESKKOND

TAASKASUTUSE HÖLBUSTAMINE ELIS

Piirid ei tohiks takistada jäätmete vähendamist ega ka üleminekut rohelisele ringmajandusele. Liikmesriikidel on taaskasutamise küsimuses väga erinevad seisukohad, mistõttu on ringlussevõtt raske ja tekib palju jäätmeid. Seepärast on oluline luua kogu Euroopat hõlmav **ühtne ringlussevõtusüsteem**. Üks hea tava on näiteks **pakenditagastusmasinate** kasutamine. See tähendab, et ostjal tuleb poes maksta pakendatud kauba eest lisasumma, aga kui kasutatud pakend seejärel pakenditagastusmasinasse viia, saab masina käest selle raha tagasi.

Et selline süsteem kogu ELis toimiks, tuleb tootmist ja materjalikasutust ühtlustada. Ühtlasi tuleb lihtsustada pakendeid, et iga nende osa saaks kõikjal hõlpsalt ringlusse võtta. Süsteemi kasutuselevõttule peaks eelnema arvestatav üleminekuperiood, mis võimaldaks tootjatel nõudmistega kohaneda ning ka inimesed uute tavade ja ootustega kurssi viia. Tarbijate teavitamiseks ning süsteemi ja jäätmekäitluskohdade tutvustamiseks saaks kasutada näiteks kohustuslikku märgistamist.

ETTEVÖTETE VÕRDSUS ROHEPÖÖRDES

Rohepöörde õnnestumiseks on äärmiselt tähtis toetada keskkonnasõbralikke väikeettevõtjaid. Turgudel domineerivad aga suured ja vähem keskkonnasäästlikud ettevõtted, kes võtavad rohelisematelt firmadelt pea igasuguse konkureerimisvõimaluse. Selleks, et **majanduskasv oleks keskkonnasõbralik**, peaksid ELi institutsioonid viivitamatult kaotama kõik fossiilkütuste kasutamist soodustavad toetused. Selle raha saaks seejärel suunata keskkonnasõbralike algatuste väljatöötamise väikestes ettevõtetes.

Näiteks võiks anda keskkonnahoidlike suundumusi ja tavasid järgivatele väiksematele ettevõtetele laenu paindlikumatel tingimustel.

Samuti on tähtis, et Euroopa Liit ergutaks ja toetaks kohalike turgude loomist, kus väikeettevõtjatest põllumehed saaksid oma kohalikku toodangut müüa otse oma ümbruskonna tarbijatele. Nii muutuks supermarketite osakaal meie tarbimismudelites väiksemaks ning **kohalik toodang** peredele ja tarbijatele atraktiivsemaks.

TERVIS

TERVIKLIK Tervishoiukäsitlus

Tervishoidu tuleks hakata institutsioonide tasemel terviklikumalt käsitlema. EL peaks võtma vastu uue **ELi tervisepakti**, millega rõhutada tasakaalustatud toitumise, kehalise aktiivsuse ja koolidesse vaimse tervise ekspertide töölevõtmise tähtsust. COVID-19 pandeemia näitas, et inimesi tuleb harida ja anda neile võimalus oma vaimse ja füüsilise tervise eest paremini hoolt kanda.

Muu hulgas tuleks uute õigusaktidega:

- toetada vaimse tervise ekspertide koolitamist ja neile koolides suurema rolli andmist,
- õpetada inimesi tervislikult toituma ja kehaliselt aktiivsena püsima, kusjuures seda tuleks teha juba koolis,
- luua linnades turvalised paigad, kuhu inimesed võiksid paanikahoo või muude vaimsete probleemide korral rahvamassi eest tõmbuda,
- korraldada infokampaania, et jagada kodanikele korraliku toitumise ja oma vaimse heaolu eest hoolitsemise kohta usaldusväärset teavet.

ETTEVÕTTED TULEB VASTUTUSELE VÕTTA

Kliimamuutused hävitavad meie tervist ja meie planeeti ning see probleem muutub üha akuutsemaks. Üleujutused, põuad, mürgised jäätmed ja linnade õhusaaste on kahjustanud juba paljude eurooplaste tervist.

Ettevõtted tuleb meie järvede, ookeanide, õhu ja maa rikkumise eest vastutusele võtta. See on meie oma heaolu huvides. **Ettevõtteid tuleb keskkonnale ja inimeste tervisele põhjustatud kahju eest karistada.** Enamasti makstakse tervishoiu ja hoolekandeteenused kinni ju avaliku sektori rahast, maksumaksja

rahast. Ettevõtete tekitatud jäätmete ja saaste mõõtmiseks linnades tuleb viivitamatult välja töötada kindel strateegia. Saastetaseme ja inimeste tervisliku seisundi näitajatenäiteks võiks kasutada näiteks krooniliste haiguste ja allergiate esinemissagedust.

Lisaks peaksid tööandjad ergutama **säästva transpordi** (näiteks rongide või jalgrataste) kasutamist. Näiteks võiksid nad maksta selleks toetust või luua asjakohased hoiuvõimalused. Sellised lahendused on kasulikud nii meie planeedile kui ka meie tervisele.

TUGEVAM MAJANDUS,

SOTSIAALNE ÕIGLUS JA TÖÖKOHAD

TÖÖELU KVALITEETNE ALUSTAMINE

Noorte töötuse vähendamine peaks olema ELi üks esmaseid prioriteete, eriti nüüd, pärast pandeemiat. Euroopa Liit peaks eraldama rohkem raha algatustele, millega **luuakse noortele uusi töökohti** ja aidatakse neil tööelu alustada.

Selleks on vaja:

- näha ette raha tasustamata praktikate tava kaotamiseks, olenemata praktikandi haridustasemest ja sotsiaalsest staatusest,
- luua koostöös noorteorganisatsioonide ja tööandjatega (ettevõtted, institutsioonid ja vabaihendused) platvorm, mis aitaks noortel leida sobivad tasustatud praktika võimalusi mis tahes sektoris,
- luua liikmesriikide koolides vahendajate võrgustik, et toetada koolist väljalangemise ohus noori ja selgitada neile võimalikke lahendusi (see on eriti oluline vähearenenud riikides).

ELI MAKSUALANE JA POLIITILINE INTEGREERIMINE

Euroopa Liidu ühtsemaks muutmiseks tuleks viivitamatult kehtestada **ühtne üleliiduline maksusüsteem**, mis tagaks kõikide liikmesriikide võrdsuse.

Sellest oleks palju kasu.

- See aitaks raha jõukate ja vähem arenenud liikmesriikide vahel õiglasemalt ümber jagada.
- Eelarve oleks suurem ja eelarvepoliitika reeglid oleksid kõigi jaoks ühesugused.
- Bürokratiat oleks vähem.
- Seejärel saaks investeerida muudesse ettepanekutesse, näiteks ühtsesse palgapoliitikasse, töötuse vastase võitluse ühismeetmetesse ja pensionia ühtlustamisse.

DIGIÜLEMINEK

SOTSIAALMEEDIA TURVALISE KASUTAMISE ÕPETAMINE

2021. aastal tuleks prioriseerida sotsiaalmeedia turvalise kasutamise õpetamist, sest platvormid on hakanud domineerima nii inimeste isiklikus kui ka töölus. Digioskustega inimesed tulevad paremini toime küberohtudega ning kasutavad ka sotsiaalmeediat sallivamalt ja lugupidavamalt.

Kedagi ei tohiks digimaailmast välja jätta. **Kõiki põlvkondi tuleb õpetada digimaailmas ettevaatlikult tegutseda.** Lastele mõeldes on võimalusi mitu.

- Digikirjaoskust saab koolis õpetada.
- Võiks tähistada rahvusvahelisi digipäevi, mille käigus jagada lastele praktilisi ja teoreetilisi õpetussõnu.
- Õppevahendina võiks kasutada interaktiivseid mängu.
- Luua võiks sotsiaalmeedia näidisplatvormi, kus lapsed saaksid küberrünnakute ohte tundma õppida, vältides nende tegelikke tagajärgi.

KÜBERTURVALISUST KÄSITLEVATE ELI ÕIGUSAKTIDE TUGEVDAMINE

Üha digitaalsemaks muutuv maailmas tuleb **küberturvalisust suurendada** ning selleks tuleks tugevdada rahvusvahelisi õigusraamistikke. Kogu ELi hõlmavate õigusaktidega tuleb tagada, et kodanike eraelu puutumatus ja digitaalsed õigused on paremini kaitstud.

EL peaks moodustama ekspertide komisjoni, mis esindaks kõiki liikmesriike ja määraks kindlaks, mida tuleb käsitleda küberkuriteona ning millised

õigusaktid on vaja vastu võtta. Selline instants peab olema võimalike lobitöötajate ja suurte korporatsioonide eest kaitstud.

Veebiplatvorme tuleks kohustada kontrollima oma kasutajate isikut, et vältida anonüümsust, mis võib põhjustada virtuaalmaailmas väärkohtlemist, valeinfo levikut ja küberrünnakuid.

VÄÄRTUSED JA ÕIGUSED, ÕIGUSRIIK,

JULGEOLEK JA TURVALISUS

ÕIGUSRIIK

EL põhineb ühistel väärtustel. Liidu aluslepingu artiklis 2 loetletud väärtuste – näiteks õigusriigi ja vähe-
muste õiguste – kaitseks tuleb luua siduvad mehhanismid. Aluslepingu artiklis 7 sätestatud ühehäälsuse nõue tuleks asendada **kvalifitseeritud häälteenamuse nõudega**. Lisaks Euroopa Komisjonile peaks seejuures hääleõigus olema ka Euroopa Parlamendil, sh kvalifitseeritud häälteenamuse arvutamisel. Artikli 7 kohastel protsessidel peaks pärast nende käivitamist olema kindel ajakava. Euroopa Kohus peab jääma ainsaks

kohtuks, kes saab teha otsuseid ELi õiguse ja sealhulgas õigusriigiga seotud küsimustes.

ELi eelarve ja taasterahastu „NextGenerationEU“ kasutamisel tuleb täielikult rakendada **õigusriigiga seotud tingimuslikkuse korda**. Komisjon peab selleks kohe vastu võtma asjakohased suunised.

Lisaks peab EL hindama, mil määral järgivad liikmesriigid liidu põhiväärtusi. Seejuures tuleks aluseks võtta kandidaatriikide ühinemiseelne aruandlusprotsess.

LGBTIQ+-INIMESTE VÕRDESED ÕIGUSED

Inimväärikus, õiglus ja lugupidamine peaksid olema kogu ELis meie ühised ja tunnustatud väärtused. Ka LGBTIQ+-kogukondadel peavad olema kogu ELis teistega võrdsed õigused. EL saab määratleda LGBTIQ+-kogukondade vastu toime pandud kuritegusid vaenukuritegudena ning seda tulekski teha.

Tõeline muutus saab alguse kollektiivsest suhtumise muutusest. Ülal alla suunatud algatused, mis ei leia laia toetust, võivad anda soovitud vastupidise tulemuse. EL peab **toetama alt**

üles suunatud algatusi, parandades arusaamist LGBTIQ+-kogukondade probleemidest ning võimestades piirkondlikke ja riiklikke aktivistide rühmi. Selleks tuleks koostada tegevuskava, korraldada üritusi, anda välja LGBTIQ+-kogukondi puudutavat materjali ja rahastada rühmaalgatusi. Inimesed peavad teadma, milliseid õigusi LGBTIQ+-kogukonnad praegu kasutada ei saa ja milliste probleemidega nad kokku puutuvad. Teiste võimestamisel tuleb alustada empaatiast ja mõistmisest.

RÄNNE

PÕGENIKEST NOORTEADLASTE TOETAMINE

EL peaks rahastama programmi, mis annaks **pagulastest üliõpilastele ja teadlastele juurdepääsu ELi ülikoolidele**. Kõigepealt tuleks uurida, millised Euroopa ülikoolid tahaksid pagulastest teadlasi vastu võtta, ning seejärel tuleks sellised teadlased ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti abiga leida ja nendega ühendust võtta. Ülikoolid saaksid neile tingimusi seada, näiteks kehtestada konkreetset teadmiste kriteeriumid, kuid nad ei tohiks kedagi päritolu alusel diskrimineerida. Huvitatud kandidaadid peaksid saama ELilt toetust – täpselt peaks liit andma raha vabaaühendustele, kes toetavad kandidaate kogu taotlusprotsessi vältel. Valituks osutunud pagulasteadlastele tuleks vajaduse

korral pakkuda ettevalmistavat koolitust.

Pagulastudengeid vastu võtvate ülikoolide toetamiseks oleks kõige parem luua **keskne Euroopa fond**, millest toetatakse esmavajaduste katmist (majutus, toit ja keelekursused). Selline programm aitaks ELil lahendada vana-neva elanikkonna probleemi ning tugevdada solidaarsust ja inimväärikuse austamist, mis on ELi alusväärtused. Samuti võimaldaks see pagulastel õppida ja seejärel vastuvõtvasse riiki panustada ning vastuvõtvatel riikidel leida uut kvalifitseeritud tööjõudu. Tähelepanuta ei saa jätta ka asjaolu, et nii väheneks umbusk sisserändajate vastu ja populistlik retoorika kaotaks oma jõu.

VARJUPAIGATAOTLEJATE PAREM TOETAMINE

On ebanimilik ja jätkusuutmatu, et liikmesriigid jätavad varjupaigataotlejad nii pikaks ajaks pagulaslaagritesse. See olukord tuleb kiiremas korras lahendada. **EL peab keskset rahastamist suurendama**, et motiveerida liikmesriike rändajaid vastu võtma. Eelkõige tuleks seda raha kasutada selleks, et riigid migrantid vastu võtaksid ning et lihtsustada bürokraatiat ja integratsiooni protsesse. Näiteks tuleks selle rahaga teha järgmist.

- Palgata viivitamata tõlkijad ja imigratsiooniga tegelevad juristid, kes sõidavad Vahemere äärsetesse riikidesse, et aidata lühendada varjupaigataotlejate menetlemisele kuluvat aega.
- Katta migrantide esmavajadused esmase vastuvõtu riikides – maksta kinni toit, majutus, ravimid ja

väikelaste vajadustest tingitud kulud.

- Toetada sihtriikides integratsiooni ning vähendada soovimatust rändajaid vastu võtta.
- Pakkuda kogu ELis tehnilist tuge ja nõustamist.

Lisaks tuleks aidata riikidel luua noortele varjupaigataotlejatele õpipiisõppesüsteem ja kiirendada integratsiooni, et võimaldada migrantidel vastuvõtivatele riikidele kasulik olla ja vähendada kohalike kogukondade umbusku migrantide suhtes. Lisaks võiks migrantide varasemat kvalifikatsiooni hõlpsamini tunnustada ja saata varjupaigataotlejaid, kelle taotlused on juba menetletud, liikmesriikidesse vastavalt nende oskustele ja liikmesriikide vajadustele.

HARIDUS, NOORED, KULTUUR JA SPORT

MITTEFORMAALNE ÕPE KOOLIDES

EL peab eraldama rohkem raha selleks, et kõik noored eurooplased saaksid osaleda mitteformaalses õppes. Vajalikud mehhanismid on juba olemas: „Bridging Education, Study and Training“ (BEST) sobiks väga hästi programmi „Erasmus+“, millesse kuuluvad juba eTwinning ja töötajate vahetused. Vaja on lihtsalt poliitilist tahet.

Mitteformaalset haridust on mitmesugust – see võib hõlmata vabatahtlikku teenistust, noortevahetusi ja ka spordiprogramme. Noored eurooplased peavad **omandama praktilisi oskusi**,

et kasvada mitmekülgseteks, vastutustundlikeks ja kohusetundlikeks kodanikeks. Mitteformaalne õpe on hariduse terviklikumaks muutmiseks hea vahend.

Lisaks võiks üleeuroopaline mitteformaalse hariduse programm luua platvormi, mis vähendab õpetajate ja teenusepakujate vahelist lõhet ning pakub eksperditeadmisi tänapäeva elu jaoks olulistel teemadel. Platvorm sisaldaks ka teavet uuenduslike, interaktiivsete ja kaasavate õppemeetodite ning võrgustike loomise võimaluste kohta.

KOOLIDE PAREMAD ÕPPEKAVAD

Koolide õppekavad tuleks uuesti läbi vaadata, sest Euroopa koolides tuleb õpetada kasulikumaid ja praktilisemaid asju ning **teemasid, mis haakuvad kaasaegse eluga**. Näiteks tuleks rääkida vaimsest tervisest, seksuaalharidusest, digi- ja finantsoskustest, keskkonnast ja kultuuridevahelistest oskustest. Koolid peavad oma õpilaste vajadusi pidevalt ümber hindama, et noored oleksid kooli lõpetades tööeluks valmis.

Üha globaliseerunumas maailmas muutuvad järjest olulisemaks ka kultuuridevahelised oskused ja teadmised sellest, miks on kasulik kuuluda Euroopa Liitu. Kui nendest teemadest räägitaks ka koolis, muutuks ühiskond

elujõulisemaks, mitmekesisemaks ja aktiivsemaks. Ühiskonnaliikmed tunneksid end rohkem eurooplastena, meil oleksid ühised eesmärgid ja me suhestuksime aktiivselt ka ülejäänud maailmaga. Samuti aitaks see meil tõhusamalt lahendada nii poliitilises kui ka isiklikus elus ette tulevad probleemid.

Uute ainete lisamine õppekavasse on nii noorte kui ka terve Euroopa huvides. Kui noored puutuvad kokku ajakohaste ja praktiliste teemadega, saavad neist avatuma meelega, kaasaavad ja sallivad kodanikud. Ühtlasi arendab see empaatiavõimet ja lähendab eurooplasi üksteisele.

EL MAAILMAS

FÖDERAALNE EUROOPA

Tänapäeva Euroopa Liidu, liikmesriikide ja kodanike kõige suuremad probleemid on kliimamuutused, COVID-19 ja rahvusvaheline julgeolek. Nende lahendamiseks tuleb püüelda Euroopa Liidu veelgi tihedama ühendamise poole.

See annaks meile maailmas arvestatava jõu – nii majanduslikult, poliitiliselt, sõjaliselt kui ka kultuuriliselt.

Föderaalne Euroopa loomine ei ole sugugi lihtne, kuid **pikas perspektiivis oleksid väljavaated suurepäraseks**. Liikmesriikide valitsuste

arvelt kokku hoitud raha saaks investeerida tervishoiupoliitikasse ja kliimamuutustesse.

Lisaks ühendaks föderaalne Euroopa mis tahes tausta ja veendumustega inimesi ning kaotaks sisemised lõhed, mis omakorda tugevdaks Euroopa identiteeti. Tänu sellele muutuks Euroopa riik tugevaks, vastupanuvõimeliseks jõuks. Euroopa räägiks ühel häälel ning saaks propageerida Euroopa väärtusi ja rahu ka rahvusvahelisel areenil.

ÜHISE VÄLISPOLIITIKA TUGEVDAMINE

Tugevam ühine välispoliitika annaks Euroopa Liidule maailma tasandil parema läbirääkimispositsiooni ning liikmesriigid ei peaks kolmandate riikidega arvtuid kahepoolseid lepinguid sõlmima. Euroopa Liit oleks **tugev, multilateraalne ja mittehegemooniline jõud**, mis saaks tegeleda ülemaailmsete probleemidega ning reageerida rahvusvahelistele julgeolekuohtudele nii Euroopas kui ka kogu maailmas kiiremini ja tõhusamalt.

Ühise välispoliitika vastuvõtmine võimaldaks:

- propageerida meie väärtusi, näiteks keelates sunnitöö abil saadud toodetega kauplemise,
- tugevdada Euroopa identiteeti ning suurendada kodanike usaldust selle uue jõu vastu,
- astuda kindlamalt vastu ja reageerida mittedemokraatlike jõudude tegevusele ja julgeolekuohtudele,
- tagada, et meid võetakse rahvusvahelistel läbirääkimistel ja maailmapoliitikas kuulda.

EUROOPA DEMOKRAATIA

STANDARDNE JA ÜHTNE ELI PASS

ELi kodakondsuse potentsiaal tuleb realiseerida! Esimese sammuna tuleks seejuures anda kõigile ELi kodanikele **standardne ja ühtne ELi pass ja ID-kaart**, mida saaks kasutada kõikidesse liikmesriikidesse sisenemiseks ja sinna elama asumiseks.

Teiseks on enda eurooplasena tundmiseks äärmiselt oluline Euroopat kogeda. Selleks on oluline hõlbustada teistesse liikmesriikidesse elama asumist ja riikide vahel liikumist. Seljärgast peavad ümberasumis- ja

registreerimisprotsessid olema kõigis ELi riikides ühtsed. Teise Euroopa Liidu liikmesriiki kolimine peaks olema sama lihtne kui liikmesriigi sees kolimine.

Sellise poliitika ja protsesside kavandamisel tuleb aga tagada, et kõiki koheldakse võrdset. Seljärgast tuleks teise liikmesriiki kolimise ja enda seal registreerimise jaoks kehtestada ühtsed üleliidulised reeglid. Näiteks peaksid ELi kodanikud saama hääletada oma elukohariigi kõikidel valimistel, olenemata oma päritoluriigist.

EUROOPA PARLAMENDI VALIMINE RIIKIDEÜLESTE VALIMISNIMEKIRJADE ABIL

Euroopa Liidul on probleem. Selle kodanikud ei ole liidu institutsioonides hästi esindatud, mis tähendab, et kodanikud ei usalda poliitikat ega osale aktiivselt selle kujundamises.

Et olukorda muuta, tuleks Euroopa Parlamendi valimised muuta ühtseks ja üleeuroopaliseks, sest praegu need seda ei ole – praegu toimuvad lihtsalt ühel ajal 27 eri valimised. Kasutusele tuleks võtta **riikideülesed valimisnimekirjad**, nii et valijatele antaks üks nimekiri oma riigi kandidaatidega ja teine muude liikmesriikide kandidaatidega. Iga valija saaks hääletada ühe oma riigi esindaja ja ühe teise riigi kandidaadi poolt. See tähendaks, et poliitikutid saaks valida kahel viisil. Nii oleksid kõik piirkonnad endiselt esindatud,

aga samal ajal oleksid valimised sisuliselt riikideülesed, nii et poliitikud oleksid sunnitud võtma arvesse kõikide eurooplaste arvamusi.

Sama tuleks teha Euroopa Komisjoni presidendi kandidaatidega. Euroopa Komisjoni presidenti ei tohiks valida võitjaerakondade tagatoaläbirääkimistel. **Esikandidaatide (Spitzenkandidaten) süsteem** tuleks kindlalt kasutusele võtta, nii et iga erakond teeks enne valimiskampaania algust teatavaks, kes sellest erakonnast valimisvõidu korral Euroopa Komisjoni presidendiks saab. Nii saaks komisjoni tulevane president luua kampaanias aktiivselt osaledes ja kodanikega vahetult suheldes Euroopa elanikkonnaga tihedama sideme.

MUU

ÜHINEGEM MITMEKEELSUSES!

Ühinegem mitmekeelsuse toetusks!

Euroopa Liit peaks toetama mitmekeelsust senisest rohkem. Kõigepealt tuleks **reformida seda, kuidas koolides keelt õpetatakse**. Suurte ELi riikide keeli saab õppida kõikjal, aga vähem kõneldavaid ELi keeli õpivad vaid üksikud, kuigi neid keeli võidakse kasutada ka nende naaberriikides. Paljud kakskeelsed õpilased ei saa koolis oma emakeelt õppida. Samuti ei saa oma keelt õppida paljude rahvus-, etniliste ja keelevähemuste esindajad, aga ka neil on ju õigus oma emakeelt kasutada! Seepärast

tuleks rohkem rahastada keeletunde ja õpetajate koolitamist, kes juurutaksid mitmekeelsust ka haridussüsteemis.

Edasi võiks **tihendada noorte vahetusi**, näiteks korraldada võõrkeeleõppimise eesmärgil õppereise, ning muuta ametlikku suhtlust. Mõned noortele eurooplastele suunatud üritused ja programmid ongi juba mitmes keeles. ELi lisatoetuse abil saaks noortele eurooplastele selliseid keeleõppevõimalusi pakkuda aga veelgi arvukamate ürituste ja programmide kaudu.

EUROOPA LIIDU POLIITIKA LÄBIPAISTVUSE SUURENDAMINE

Euroopa Liidu poliitikat tuleb hinnata läbipaistval viisil. Mõned poliitika-meetmed ei pruugi oma eesmäärke saavutada või sihtrühmani jõuda. Mõnikord võidakse näiteks unustada maapiirkondades või majanduslikult kehvemal järjel riikides elavate inimeste eriolukorda arvesse võtta. Mineviku vigadest tuleb õppust võtta, et **tuleviku poliitika oleks parem**. Kodanikel peab olema võimalik aru saada, mis on poliitiliste otsuste taga ja mis neid mõjutab. Läbipaistvad ja arusaadavad hindamised võimaldaksid inimestel teha valimistel teadlikumaid otsuseid.

Ka lobistide töö peaks olema ELis läbipaistvam. Nende tegevust tuleb rangemalt reguleerida, et poliitikud lähituksid oma valijate huvidest. Viimastel aastatel ongi reguleerimist tugevdama hakatud – see on samm õiges suunas. Läbipaistvuse suurendamiseks võiks aga **läbipaistvusregistre** mahtu ja kasutusvõimalusi suurendada. Nii hakkaksid kodanikud ka Euroopa Liitu ja selle poliitikat rohkem usaldama.

EYE2021.EU

SEARCH.YOUTHIDEAS.EU

INSTAGRAM.COM/EP_EYE

FACEBOOK.COM/YOUTHEP

TWITTER.COM/EUROPARL_EYE

EYE 2021